

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Liberec

Inspekční zpráva

Mateřská škola Poniklá

512 42 Poniklá 303

Identifikátor zařízení: 600 098 800

Zřizovatel: Obec Poniklá, 512 42 Poniklá 65

Školský úřad Semily, Ke Stadionu 183, 513 01 Semily

Termín konání komplexní inspekce: 21. - 22. červen 2000

Čj.	085 237/00-1075
Signatura	kh5at111

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Mateřská škola je dvoutřídní s provozní dobou od 6:30 do 16:00 hodin. Zapsáno je 45 dětí, které jsou do tříd rozděleny podle věku. V době inspekce bylo přítomno velmi málo dětí, ve škole se rozšířilo onemocnění planými neštovicemi. S dětmi pracují čtyři odborné a pedagogicky způsobilé učitelky, jedna z nich je začínající, nastoupila v září 1999. Provoz školy zajišťují tři provozní pracovnice.

Účelová budova školy byla postavena jako součást malého sídliště. Je dobře udržovaná. Školní zahrada je dostatečně prostorná, poměrně dobře vybavená, je o ni pečováno. Nechybí možnost osvěžení vodou. Vzhledem k jejímu situování na jih je velmi osluněná a málo zastíněná. V budově je byt školnice.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Plánování a příprava vzdělávací činnosti

Dlouhodobá koncepce mateřské školy stanoví hlavní cíle, vyplývající z Programu výchovné práce pro jesle a mateřské školy čj: 33 483/83-201. Na koncepční cíle navazuje roční plán školy, který vyvozuje základní úkoly především v oblasti rozvíjení řeči, estetického vnímání a citění a utužování zdraví dětí. Stanoví také vhodné prostředky plnění těchto úkolů.

Předložené tematické plány s konkrétními úkoly a obsahem jsou využívány opakovaně jako týdenní příprava, včetně ranních her a cvičení, které však upravují učitelky podle konkrétního složení dětí a aktuální situace. Jejich obsah odpovídá stanoveným záměrům, střednědobé úkoly nejsou dány. V rámci jednoho měsíce zahrnují všechny složky vzdělávací činnosti.

V záznamech o dětech je zachycena charakteristika dítěte a jeho zjištěné schopnosti, částečně jsou formulovány dílčí úkoly, které jsou po časových úsecích vyhodnocovány.

Podmínky vzdělávací činnosti

Zájmy učitelek ovlivňují kvalitu především hudebních a výtvarných činností. Ředitelka školy využívá svých znalostí v oblasti logopedie, provádí prevenci vad řeči. Souběžného působení učitelek je využito při pobytu venku, výletech a akcích školy.

Třídy a herny jsou velmi prostorné. Část je oddělena přičkou, slouží jako úložný prostor pro hračky a pomůcky. Vybavení, včetně dětského nábytku, je sice starší a částečně opotřebované, ale rozmístění skříněk, nápaditě vytvořené koutky pro hru dětí, velmi pěkné využití výtvarných prací dětí i vůně (aromatická lampička) přispělo k příjemnému a útulnému dojmu. Zcela výjimečně působí nápaditá výzdoba šaten dětí (s tématem vodnickým).

Didaktické pomůcky odpovídají zaměření školy, k dalšímu vybavení patří přehrávače, klavíry. Hry a hračky jsou v široké nabídce, průběžně doplňované. Ke cvičení využívají ve škole dětské polštářky.

Knihovna má bohatý základní fond dětské literatury, odborná literatura je doplňována novými publikacemi především z nakladatelství Portál.

Stanovený režim dne odpovídá požadavkům na psychohygienu a respektuje věkové složení tříd s ohledem na sociální klima školy. Pitný režim byl pozorován, dětem je nutno možnost napití připomínat. Je respektována individuální potřeba spánku a starší děti mají, po projednání s rodiči, zkrácený polední odpočinek. Časový prostor pro hru a přirozený pohyb dětí byl dostatečný. Spontánní a řízené činnosti byly v době inspekce v rovnováze.

Bezpečnost dětí je zajištěna po celou dobu pobytu dětí v mateřské škole, pokud rodiče žádají o předání dítěte z mateřské školy jiné osobě, děje se tak v souladu s § 10 vyhlášky č. 35/1992 Sb. o mateřských školách na základě písemného pověření rodičů.

Řízené činnosti

Třída starších dětí

Ukončení ranních her má zažitý rituál, probíhá velmi klidně a nenásilně. Na podávání svačiny se děti výraznou měrou podílejí. V jejím průběhu volně hovoří, je respektováno jejich individuální tempo jídla.

Ranní cvičení

Vedení ranního cvičení bylo promyšlené, zvolené cviky jógy i jejich řazení odpovídaly motivaci k tématu týdne (Afrika). Použitá nahrávka s relaxační hudbou a emotivní slovní doprovod učitelky na děti velmi dobře působily, vedly k jejich soustředěnosti a kvalitnímu provádění cviků. Motivačně promyšleně přizpůsobená pohybová hra děti zaujala, přesně dodržovaly daná pravidla.

Druhý den navazovala motivace na týdenní téma. Při cvičení hrála hudba z gramofonu, její hlasitost a vypínání byla poněkud rušivá. Motivování každého cviku a především opakování těchto celků po celý týden dávaly dětem možnost co nejlepšího provedení. Závodivé hry podporovaly orientaci, rychlost a soutěživost.

Integrovaná řízená činnost proběhla frontálně vzhledem k malému počtu přítomných dětí. Jiná možnost jim nebyla nabídnuta. V činnosti se prolínala rozumová, hudební, jazyková, pohybová a pracovní výchova. K soustředění dětí učitelka využila inspirativní, už dříve vytvořený kout „Afriku“ z barevných látek (písková, modrobílá), rostlin v květináčích (kaktusy), obrázků zvířat a rostlin. Pokračování motivačního příběhu vedlo k poslechu a hádání zvuků zvířat (magnetofonová nahrávka), k poslechu četby a následnému hodnocení jednání postav, k pohybové hře a procvičení házení, vystřihování a nalepování (želvička). Všechny činnosti byly časově i obsahově přiměřené, pro děti zajímavé, navazovaly na předchozí zkušenost (návštěva ZOO), i znalosti a dovednosti.

K úspěšnému průběhu přispěla účinná motivace i vhodně zvolené pomůcky vedoucí k seberealizaci a úspěšnosti dětí.

Rozvíjení slovní zásoby, obohacování dětského slovníku o přídavná jména proběhlo v návaznosti na činnosti předcházejícího dne. Forma vyhledávání, rozhovoru i otázek a odpovědí podnítily dětskou aktivitu. Přechody mezi různými formami a činnostmi byly pozvolné, děti byly živé, komunikativní a přirozené. Každé mělo možnost vyjádřit se, každou odpověď učitelka akceptovala. Při nesprávném vyjádření uvedla vše taktně na pravou míru. Při rozhovorech byl velmi příznivě adaptován chlapec z jiného lingvistického prostředí.

Celý komplex aktivit zakončily děti tzv. přehazovanou s pravidly. Ta však během hry děti opustily a živelně přehazovaly „kokosové ořechy“ na druhý břeh. Učitelka reagovala adekvátně dětským potřebám, respektovala jejich spontaneitu.

Odpolední činnosti

Starší děti po kratším odpočinku s pohádkou plní hrovou formou další úkoly, vyplývající z náročnějších požadavků podle jejich věku. Promyšlený sled her a činností záměrně procvičoval dětskou pozornost, fonematický sluch při určování počátečních písmen, rytmus při vytleskávání. Při společné míčové hře se děti učily akceptovat pravidla, ne vždy důsledně. Při jmenování zvířat vyobrazených na pexesu a rozhovoru vykazovaly děti vynikající vědomosti.

Učitelka připravila situace tak, aby byly úspěšné všechny děti, děti podněcovala pozitivním hodnocením.

Odpolední činnosti byly hodnoceny jako velmi dobré.

Ranní cvičení a integrované řízené činnosti byly hodnoceny jako vynikající.

Mladší děti

Po důsledném a postupném úklidu hraček navodila učitelka situaci, kdy se děti „vydaly na výlet“ a pozvolna přešly k rannímu cvičení. Přechodové části využívala učitelka k opakování písní, říkánek, rozvíjení slovní zásoby a procvičování mluvidel.

Ranní cvičení

Promyšlený sled pohybových aktivit tvořil efektivní celek, při kterém si děti procvičily všechny svalové skupiny. Zařazeny byly cviky ve stoji, sedu i lehu s důrazem na správné držení těla a rovnou páteř. Zajímavá forma cvičení po skupinách se ve sledovaný den jevila jako nepřiměřená vzhledem k pěti přítomným dětem. Ve vyšším počtu je postupné cvičení dívek a chlapců efektivní a motivující. Střídání, kdy děvčata představují např. stromy v lese a chlapci mezi nimi probíhají, prolézají, či plní jiné úkoly (a poté naopak), také vytváří prostor pro relaxaci a střídání aktivních a odpočinkových částí. Motivujícím faktorem, kromě vzorového cvičení učitelky, bylo i cvičení na polštářcích a jejich příprava i úklid. Děti se tak také učily sebeobsluze, měly zažitý chod a sled událostí. Neobyčejně příjemný a působivý byl odchod dětí jako „motýlků“. Většina činností byla velmi pěkně motivovaná, dětem známá a působila jim radost.

Integrované činnosti

Úkol - vyhledávání cest v prostoru, učitelka propojila promyšleně s motivací užitou již při ranním cvičení. Připravila dětem soutěž zručnosti při přitahování aut na provázku, řešení labyrintů na tabuli, orientaci podle pokynů s využitím různých předložek. Provázala tak pohybové, jazykové i orientační cvičení. Zajímavou formou - jízda se zavázanýma očima za zvukem tůukajících tyčinek - dětem přiblížila pohyb ve tmě, procvičovala sluchovou orientaci, (tato činnost jednoznačně vyžadovala důvěru dětí v učitelku, která byla obdivuhodná). V další části vhodně využila prožitkové učení a neobvyklé pomůcky - postavený stan, vybavení na dovolenou. Jmenování předmětů, počítání i hodnocení množství rozšířilo bohaté činnosti propojené jedním motivem. Motivování dětí mělo v průběhu sledovaných činností důležitou a výjimečnou roli, učitelka vytvořila podnětné a radostné prostředí. Průběžné hodnocení podporovalo pozitivní náladu.

Připravenost učitelky byla příkladná, plánované činnosti navazovaly na předcházející dění, motivace vzbuzovala radostné prožívání. Velmi pěkné, podnětné prostředí a přístup učitelky podporovaly pozitivní sociální vztahy a ovlivňovaly kvalitu komunikace a interakce. Úroveň těchto činitelů byla v celém dopoledním bloku vynikající. Realizace výchovně-vzdělávacích záměrů byla příkladná.

Spontánní činnosti

Ranní hry

Při ranních hrách si děti ve starším oddělení vybíraly činnost zcela podle svého přání. Výrazná spolupráce se objevovala u dvou dívek, které si při hře na poštu a potom v kuchyňce dělily a střídaly role. Ostatní děti si hrály samostatně se stavebnicemi. Hry probíhaly velmi klidně vzhledem k malému počtu dětí a jejich pozdějšímu příchodu. Vzájemná komunikace dětí byla bohatá. Učitelka do her zasahovala jen velmi málo, reagovala na jejich zájem o rozhovor. Její vyřešení nevhodného chování dítěte bylo nenásilné a vhodné.

Mladší děti přicházely postupně a hry měly ve dvou sledovaných dnech odlišný charakter. První den si děti hrály u stolečků se stavebnicemi, navlékaly korálky a vzhledem k malému počtu nerozehrály společné činnosti. Druhý den vytvořily společnou skupinku a jen občas odcházely k individuálním činnostem. Pro „návštěvu“ vařily v kuchyňce, byly pozorné a komunikativní, využívaly pomůcek a předmětů k oživení. Měly radost ze společné a smysluplné hry. Učitelka byla spíše partnerem, hry dětí neusměrňovala. Svou radostnou náladou vytvářela pozitivní prostředí pro všechny děti.

Spontánní činnost byla hodnocena celkově jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Plánování výchovně-vzdělávací práce a příprava učitelek vychází z dobré pedagogické odbornosti a znalosti dětí, zmíněna je absence střednědobých úkolů. Úroveň je velmi dobrá.

Personální i materiální podmínky umožňují uskutečňování vytčených vzdělávacích cílů a jsou velmi dobré.

Kvalita řízených činností byla vzhledem k promyšlenosti, kreativě a odbornému nasazení učitelek vynikající. Spontánní činnosti byly zařazovány po příchodu dětí a v odpoledních hodinách, průběžně byly vřazovány činnosti jako spontánně prožívané, kvalita byla velmi dobrá.

Organizace, formy a metody měly charakteristický ráz, využívající hry a hrové formy jako základní činnost, lze je hodnotit jako vynikající.

Motivace a hodnocení povzbuzuje děti k aktivitě, zároveň vytváří podnětné prostředí i pozitivní atmosféru se sociálními aspekty a ovlivňuje kvalitu komunikace a interakce. Úroveň těchto činitelů byla vynikající.

Vzdělávací činnost školy pozitivně ovlivnily osobnosti učitelek, realizace byla celkově na velmi dobré úrovni.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Hlavní úkoly výchovně-vzdělávací činnosti školy, uvedené v ročním plánu, jsou zaměřeny na nápravu vadné výslovnosti dětí, jejich vedení k estetickému cítění, k utužování jejich zdraví, zapojení se do života obce a dobré spolupráci s rodiči. Záměry vycházejí především ze skutečnosti, že škola je jediná v obci a snaží se vyjít vstříc co nejširší skupině rodičů. Odpovídají podmínkám školy, vycházejí i z hodnocení práce minulého školního roku, jsou reálné. Prostředky k jejich naplňování jsou rovněž stanoveny. Konkrétní úkoly a obsah v jednotlivých výchovách jsou zpracovány do tematických celků, včetně přiložených metodických materiálů, pracovních listů, obrázků, básní atp. Chybí střednědobé plány se

stanovenými dílčími cíly. Plnění stanovených záměrů je možno sledovat v zápisech přehledů výchovné práce, nebylo zjištěno soustavné zaznamenávání zpětné vazby.

Součástí ročního plánu jsou i materiály (požadavky na materiální vybavení a údržbu, doporučená odborná literatura ke studiu, rozvržení pracovní doby, režim dne atp.) a dílčí plány týkající se řízení školy (úkoly jednotlivých pracovníků, plány porad a schůzek s rodiči). Organizační řád a plán kontrolní činnosti byl zpracován a doplněn v průběhu inspekce.

Rozsah a účelnost plánování odpovídá velikosti školy, drobné nedostatky v systému plánování vzdělávací práce i hospitační činnosti byly s ředitelkou projednány. Plánování bylo hodnoceno jako velmi dobré.

Organizování

Provoz školy je určen především režimem dne, rozpisem služeb učitelek a možnostmi dopravního spojení. Řád školy pro rodiče byl schválen na třídní schůzce, je vyvěšen v šatnách dětí. Organizační řád byl zpracován v průběhu inspekce. Ústní předání kompetencí pracovníkům bylo v průběhu inspekce převedeno do písemné podoby.

Povinnou dokumentaci vede ředitelka podle § 45 písm. b zákona ČNR č. 76/1978 o školských zařízeních v platném znění a na předepsaných tiskopisech. Další dokumentace (řád školy, zápisy z provozních a pedagogických porad, zápisy hospitací, analýza uplynulého školního roku...) je podkladem řídicí práce a je vedena řádně, přehledně a účelně. Důvěrné informace jsou zabezpečeny proti zneužití, tento požadavek je třeba zdůrazňovat i v průběhu školního roku.

K předávání informací uvnitř zařízení je využíváno především pravidelných i mimořádných porad, některé písemné materiály (Zpravodaj ŠÚ, BZOP atp.) jsou posílány formou oběžníku a seznámení s nimi stvrzují pracovníci podpisem. Informace si pracovníci předávají také ústně v běžném denním styku i při různých setkáních mimo školu.

Rodiče jsou o životě školy informováni prostřednictvím nástěnek u vstupu do budovy a v šatnách dětí. Zpravidla třikrát ročně je rodičům nabízen vyhrazený čas k osobním konzultacím o dětech, tato nabídka byla vždy částí rodičů využita. Po dohodě jsou realizovány i další individuální schůzky. K předávání běžných informací je samozřejmě využito i denního osobního setkávání učitelek a rodičů při předávání dětí.

S pomocí rodičů byly realizovány různé exkurse pro děti (domácí hospodářství, vánoční ozdoby atd.), z jejich řad je i většina sponzorů školy (dary).

Rodičům dětí s vadami řeči nabízí škola konzultace a poradenskou péči.

K prezentaci školy a informování veřejnosti využívá škola časopisu a vývěsky obecního úřadu. V časopise Pod horami je zveřejňována výroční zpráva školy, termín zápisu apod., ve vývěsce jsou vystaveny výtvarné práce dětí.

Do života obce se škola výrazně zapojuje při vítání občánků a vystoupeních pro důchodce, při organizování akcí pro děti např. oslav Dne dětí nebo pohádkového lesa.

Ve spolupráci se základní školou je větší aktivita na straně učitelek mateřské školy, odezva neodpovídá jejich představám. Budoucí školáci se při návštěvě školy seznámili s budovou, nahlédli i do vyučování. Žáci školy přicházejí do mateřské školy na představení zájezdových divadel.

Dobrá a pravidelná je spolupráce s pediatrem.

Organizační uspořádání bylo funkční, organizační plán školy byl v písemné podobě dopracován v průběhu inspekce. Předávání informací odpovídá velikosti školy a jejím podmínkám. Tato oblast byla hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka je velmi komunikativní, její vedení pracovníků spočívá na vzájemné diskusi a dohodě. Pozorované vzájemné vztahy mezi učitelkami i provozním personálem byly přátelské a vstřícné. Kritéria hodnocení jsou stanovena ústně, nejsou písemně zaznamenána. V hodnocení využívá ředitelka pochvaly i finančního ocenění. Všichni pracovníci mají osobní ohodnocení, které je diferencované. Dvakrát ročně jsou přiznávány odměny.

Možnosti dalšího vzdělávání jsou omezeny dopravním spojením, ředitelka zájem učitelek o vzdělávací akce podporuje. Nabídka je využívána ve velké míře, v letošním školním roce se učitelky účastnily seminářů hudební výchovy a pedagogiky Montessori. Pro samostudium je využívána odborná literatura a časopisy (Informatorium, Učitelské noviny, Pastelka).

Začínající učitelka pracuje pod vedením zkušené učitelky, má možnost hospitovat u všech svých kolegyně, ředitelka jí věnuje více pozornosti v hospitační činnosti.

Vedení a motivování pracovníků bylo hodnoceno jako velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní činnost provádí ředitelka na základě plánu, některé její aspekty (ped. dokumentace, úkoly učitelek atp.) jsou součástí dalších dokumentů. Kontrola provozu probíhá průběžně (např. povinnosti pracovníků) i v daných termínech (PO, BZOP atp.). Nedostatky jsou projednávány ihned, jsou přijímána opatření k jejich nápravě. Obecnější problémy jsou projednávány na poradách.

Záměry hospitační činnosti jsou jasné, nebyly předloženy v písemné podobě. Záznamy z hospitací jsou vedeny. Ze záznamů i z rozboru hospitace u jedné učitelky vyplývá schopnost ředitelky odborně a metodicky učitelky vést.

Kontrolní a hospitační činnost ředitelky je účinná, odpovídá podmínkám školy, byla hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality řízení

Plán vzdělávací práce školy je propracován. Je složen z několika částí, chybí střednědobé stanovení cílů a úkolů. Vedení povinné dokumentace je velmi dobré, některé dokumenty byly doplněny v písemné podobě v průběhu inspekce. Organizace provozu je přehledná. Vedení a motivování pracovníků i kontrolní činnost ředitelky je funkční, odpovídá podmínkám školy.

Řízení školy bylo hodnoceno jako velmi dobré.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Zřizovatel vybírá podle § 19 písmeno a) - e) zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství ve znění pozdějších předpisů, od rodičů dětí příspěvek na částečnou úhradu neinvestičních nákladů mateřské školy ve výši 100 Kč měsíčně. Vybírání zajišťuje

ředitelka školy, což není v souladu s výkladem MŠMT k zabezpečení úkolů vyplývajících ze zákona č. 190/1993 Sb., pod čj.: 10898/94-24, část: k § 19 písm. b odst. 1.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina z 1.11.1995 s čj.: 723/95-x/5
- Zařazení do sítě škol
- Jmenování ředitelky do funkce k 1.8.1992
- Roční plán školy, plány výchovně-vzdělávací práce
- Přihlášky a rozhodnutí o přijetí dětí do MŠ
- Evidenční listy
- Přehledy výchovné práce
- Přehledy o docházce dětí
- Kapacitní listina
- Písemná pověření o odvádění dětí
- Záznamy o dětech, zprávy PPP
- Personální dokumentace
- Podkladová inspekční dokumentace, dotazník pro ředitele před inspekci

ZÁVĚR

Inspekce hodnotí mateřskou školu celkově jako velmi dobrou.

Personální i materiální podmínky umožňují kvalitní předškolní výchovu s důrazem na sociální, estetickou i zdravotní oblast.

S finančními prostředky přidělovanými ze státního rozpočtu je nakládáno efektivně a v souladu s účelem jejich poskytování.

Doporučení:

- Zaměřit se na zpracování střednědobých plánů výchovně-vzdělávací činnosti,
- ve spolupráci s obcí nadále obnovovat vybavení, řešit odpovídající zastínění zahrady,
- dohodnout se zřizovatelem vhodnější způsob vybírání finančního příspěvku od rodičů.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Bc. Růžena Janatová	R. Janatová, v. r.
Členové týmu	Mgr. Věra Jirkalová	Věra Jirkalová, v. r.

V Semilech dne 13. července 2000

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 26. července 2000

Razítko

Ředitelka předškolního zařízení Podpis

Lidmila Boháčová

L. Boháčová, v. r.

Předmětem inspekce bylo komplexní zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Semily	13. srpna 2000	085/319-01075/A
Zřizovatel ObÚ Poniklá	13. srpna 2000	085/319-01075/B

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	-----